

φρένο

φρένο, το, ουσ. [<γαλλ. frein (= τροχοπέδη)], το φρένο·

- *βάζω φρένο*, επιβραδύνω, σταματώ την εξέλιξη μιας διαδικασίας ή τη διάδοση ενός φαινομένου: «η αδιαλλαξία της άλλης πλευράς έβαλε φρένο στις ειρηνευτικές συνομιλίες || η κυβέρνηση με τις απεργοσπαστικές της ενέργειες προσπαθεί να βάλει φρένο στις απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων»· βλ. και φρ. *πατώ φρένο*·

- *μπαίνει φρένο*, επιβραδύνεται, σταματάει η εξέλιξη μιας διαδικασίας ή η διάδοση ενός φαινομένου: «με την αδιάλλακτη στάση που κρατάει η άλλη πλευρά, μπαίνει ουσιαστικά φρένο στις ειρηνευτικές συνομιλίες || αν δεν μπει φρένο στις κρατικές σπατάλες, κινδυνεύει να καταρρεύσει η οικονομία μας»·

- *πατώ το φρένο*, φρενάρω: «έξω απ' το σπίτι μου πάτησα το φρένο, για να κατεβεί η γυναίκα μου απ' τ' αυτοκίνητο || επειδή είχε πολλή κίνηση στο δρόμο, κάθε τόσο πατούσα το φρένο»· βλ. και φρ. *πατώ φρένο*·

- *πατώ φρένο*, σταματώ κάποια ενέργεια ή κάποια συνήθεια: «παιδιά, εγώ πατώ φρένο στα ξενύχτια, γιατί με κούρασαν ψυχικά και σωματικά». (Λαϊκό τραγούδι: και **πάτα φρένο**, βάσανο, στις φόρες σου, γιατί στο λέω, λόγω τιμής, τρεις θα 'ν' οι ώρες σου)· βλ. και φρ. *πατώ το φρένο*·

- *πέφτω πάνω στα φρένα*, φρενάρω με όλη τη δύναμη των ποδιών μου: «μόλις πετάχτηκε το παιδάκι μέσα στο δρόμο, έπεσα πάνω στα φρένα και μόλις που πρόλαβα να το γλιτώσω»·

- *του βάζω φρένο*, τον υποχρεώνω βίαια να σταματήσει κάποια ενέργεια ή κάποια συνήθειά του: «αν δεν του 'βαζα φρένο, να μην πάρει μέρος σ' εκείνη τη δουλειά, θα 'χε καταστραφεί τώρα ο άνθρωπος! || αν δεν του 'βαζε φρένο η γυναίκα να κόψει το ποτό, σήμερα θα 'ταν ο τύπος στα θυμαράκια!»·

- *του πατώ φρένο*, βλ. φρ. *του βάζω φρένο*·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας